

Eduskuntaryhmät

Kannanotto keskustelutilaisuudessa 21.9.2017

Asenteet

Olemme huolissamme yhteiskunnassamme leviävästä sukupolvien välisestä sodasta, jossa nähdään eläkkeellä olevat ikäluokat itsekkäänä ja ahneena sukupolvena, joka syö nuorempien eväitä. Vuosi sitten professori Heikki Hiilamo totesi, että yhteiskunnassamme on saatu aikaan sukupolvien välinen sota. Vähän aikaa sitten taloustieteen nobelisti, professori Bengt Holmström puhui Keskuskauppakamarin 100-vuotisjuhlassa. Hän totesi, että eläkkeitä ei tästä syystä riitä enää tuleville sukupolville ja että jopa maksussa olevia eläkkeitä tulee laskea. Media liikkuu samoilla linjoilla.

Asenneilmapiirin tulee muuttua. Suomi 100 juhluvuonna ja tulevaisuudessakin kaikki ikäpolvet ovat yhteiskunnassamme samanarvoisia. Kaikkia meitä tarvitaan, me tarvitsemme toisiamme. Vanhempi polvi tulee ymmärtää tämän hyvinvointiyhteiskunnan rakentajana ja edelleen täysivaltaisina kansalaisina, veronmaksajina ja kuluttajina.

Suomen työeläkejärjestelmä toimii Ansaintaperiaatteella ja on osittain rahastoiva. Kysymys on sukupolvien välisestä yhteisvastuusta. Rahastojen määrä on kasvanut 2000-luvun alkupuolelta 130 miljardista lähes 200 miljardiin, vaikka suuret ikäluokat ovat jääneet eläkkeelle. Ulkopuolisten kansainvälisten arvioidenkin mukaan järjestelmä on hyvä. Sitä ei pidä rapauttaa eikä pelotella nuoria tulevaisuudella. Hyvä työllisyystilanne ja talouskehitys takaavat myös nuorille eläkkeet.

Toimeentulo ja ostovoima

Eläkeläisten toimeentulon taso ja kehitys riippuvat kahdesta tekijästä: työeläkeindeksistä ja eläketulon verotuksesta. Siihen vaikuttavat tietysti myös välilliset verot.

Kun työeläkejärjestelmä luotiin 1950-luvun lopulla, katsottiin, että 60% aikaisemmasta palkkatasosta riittää. Perusasiat on jo hankittu. Ostovoiman säilymisestä samalla tasolla muun yhteiskunnan palkkakehityksen rinnalla huolehdittiin palkkaindeksillä.

Näitä molempia kriteereitä on moneen kertaan muutettu. Indeksiä on heikennetty. Ensin puoliväli-indeksiin ja takaisin palkkaindeksiin, puoliväli-indeksiin ja lopulta taitettuun

indeksiin. Lisäksi on välillä leikattu indeksiä tai jäädytetty korotus kokonaan. Välillä luvattiin korvata menetys ja unohdettiin se. Kansaneläkkeen pohjaosa poistettiin työeläkkeensaajilta.

Selvityksissä on annettu ymmärtää, että eläkkeet ovat nousseet suunnilleen yhtä paljon, kuin palkat. Näin todennäköisesti kokonaisuutta ajatellen, koska uudet eläkkeet ovat palkkatason noususta johtuen aina korkeampia. Asiaa on syytä tarkastella yksilötasolla jo kauan eläkkeellä olleen näkökulmasta. Esim. vuosina 1995-2015 palkat nousivat yli 80% ja eläkkeet vain 37%.

Asumiskustannusten jatkuva nousu saattaa monet ikääntyvät eläkeläiset vaikeuksiin erityisesti yksinäiset. Vuokrat nousevat jatkuvasti ja taas korotetaan myös kiinteistöveron raja-arvoja.

Eläkeindeksiä ei enää saa leikata. Eläketulon verotuksen tulee palkkojen verotuksen kanssa olla samalla tasolla kaikissa tuloluokissa.

Vanhuspalvelut

Kolmanneksi meitä huolettavat

vanhuspalvelut. Trendinä on, että ikäihmisten tulee saada asua kotona mahdollisimman pitkään. Tämän eteen tehdään paljon töitä kunnissa ja järjestöissä. Huonoja esimerkkejä tulee jatkuvasti. Kotipalveluiden ja kotisairaanhoidon kehittäminen on kesken. Omaishoitajien tukea tulee laajentaa. Korvauksen lisäksi hoitajat tarvitsevat palveluja ja apua jaksakseen.

Vanhuspalvelulaki takaa ikäihmisille myös mahdollisuuden tulla kuulluksi ja vaikuttaa omiin asioihinsa. Kunnalliset vanhusneuvostot ovat siihen hyvä väylä, jos eläkeläisjärjestöillä on edustus niissä. Soten myötä luultavasti tulevat maakunnalliset vanhusneuvostot. Tulisi taata myös niissä ikäihmisten edustus.

Valtakunnalliset eläkeläisjärjestöt VENK ry

Sirkka-Liisa Tarjamo

puheenjohtaja

0505766981

sirkka-liisa.tarjamo@live.com